

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr
Rady Miasta Jastrzębie-Zdrój
z dnia

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
DLA MIASTA JASTRZĘBIE - ZDRÓJ
NA LATA 2019 – 2021**

Jastrzębie-Zdrój

Spis treści

WPROWADZENIE	3
I. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ	5
1.1 SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	5
1.2 SYTUACJA MIESZKANIOWA	6
1.3 ANALIZA POZIOMU BEZROBOCIA	7
1.4 ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	8
II. ZASOBY	16
III. ANALIZA SWOT	17
IV. ADRESACI PROGRAMU	18
V. REALIZATORZY PROGRAMU	18
VI. CEL GŁÓWNY	18
VII. CELE SZCZEGÓŁOWE	19
VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU	20
IX. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	20
X. MONITOROWANIE	20

WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, w szczególności dzieci. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny wymienić należy: niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, uzależnienie jednego lub obojga rodziców, karalność sądową, przemoc w rodzinie. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą.

Od dnia 1 stycznia 2012r. w obszarze systemu pomocy dziecku i rodzinie obowiązują nowe rozwiązania wprowadzone przepisami Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w której najważniejszą wartością jest szeroko rozumiane dobro dziecka, respektowanie przysługujących mu praw i wartości, w tym prawo do wychowywania się w rodzinie i powrotu do rodziny po umieszczeniu w pieczy zastępczej. Drugą znaczącą wartością jest dobro rodziny i przekonanie, iż rodzina jest naturalnym i właściwym środowiskiem rozwoju dla dziecka. Stąd rodzinie, która doświadcza trudności w wypełnianiu swych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, należy się interdyscyplinarna pomoc. Trzecią wartością jest przeświadczenie, że pomoc niesiona przez różne podmioty dla rodziny, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich, będzie skuteczna i efektywna, gdy będą one ze sobą współpracować i współdziałać.

Pierwszym i najważniejszym elementem systemu pomocy dziecku i rodzinie jest gmina i jej działania służące udzieleniu rodzinie wszechstronnej pomocy, tak aby mogła ona poradzić sobie z doznawanymi trudnościami i w efekcie by nie doszło do interwencji w postaci umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Działania pomocowe na poziomie gminy mają być również prowadzone w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną i zmierzają one wówczas do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców dziecka, by możliwy był powrót dziecka pod ich opiekę. Działania te ustawodawca nazywa „wspieraniem rodziny” i mogą one mieć charakter działań profilaktycznych (uprzedzających wystąpienie niepożądanych skutków w funkcjonowaniu rodziny), mające na celu przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w systemie pieczy zastępczej oraz działania o charakterze reintegracyjnym, polegające na pracy z rodziną w celu umożliwienia dzieciom powrotu do środowiska naturalnego. Szczególną uwagę ustawodawca poświęca działaniom

profilaktycznym, uznając, że są one znacznie mniej kosztowne niż specjalistyczne działania, których wymaga rodzina wówczas, gdy doszło do umieszczenia dziecka w pieczy. Jednak najważniejszy, niedający się przeliczyć na pieniądze jest fakt pozostania rodziny razem, bez konieczności umieszczania dziecka poza nią z wszelkimi konsekwencjami wynikającymi z tego traumatycznego zdarzenia.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci i młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek zapewnienia wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, stosując szereg narzędzi naprawczych w niej przewidzianych. Jednym z zadań własnych gminy określonych w art.176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Głównym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do prawidłowego wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze życia.

Ustawa z 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do niedawna była jedynym podstawowym aktem prawnym, który wprowadzał różne formy wsparcia rodziny na poziomie gminy. W grudniu 2016 roku Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”. W ślad za nim uchwalona została Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Dokumenty zaczęły obowiązywać w styczniu 2017 roku. „Za życiem” wspiera rodziny z osobami niepełnosprawnymi, a w szczególności wychowujące niepełnosprawne dzieci. Proponowana przez rząd pomoc obejmuje kompleksowe rozwiązania dotyczące wsparcia kobiet w ciąży i ich rodzin, wczesnego wspomagania dziecka i jego rodziny, usług wspierających i rehabilitacyjnych oraz wsparcia mieszkaniowego. Ustawa „Za życiem” przewiduje również między innymi, że przewodnikiem po systemie wsparcia dla rodzin, w których urodzą się

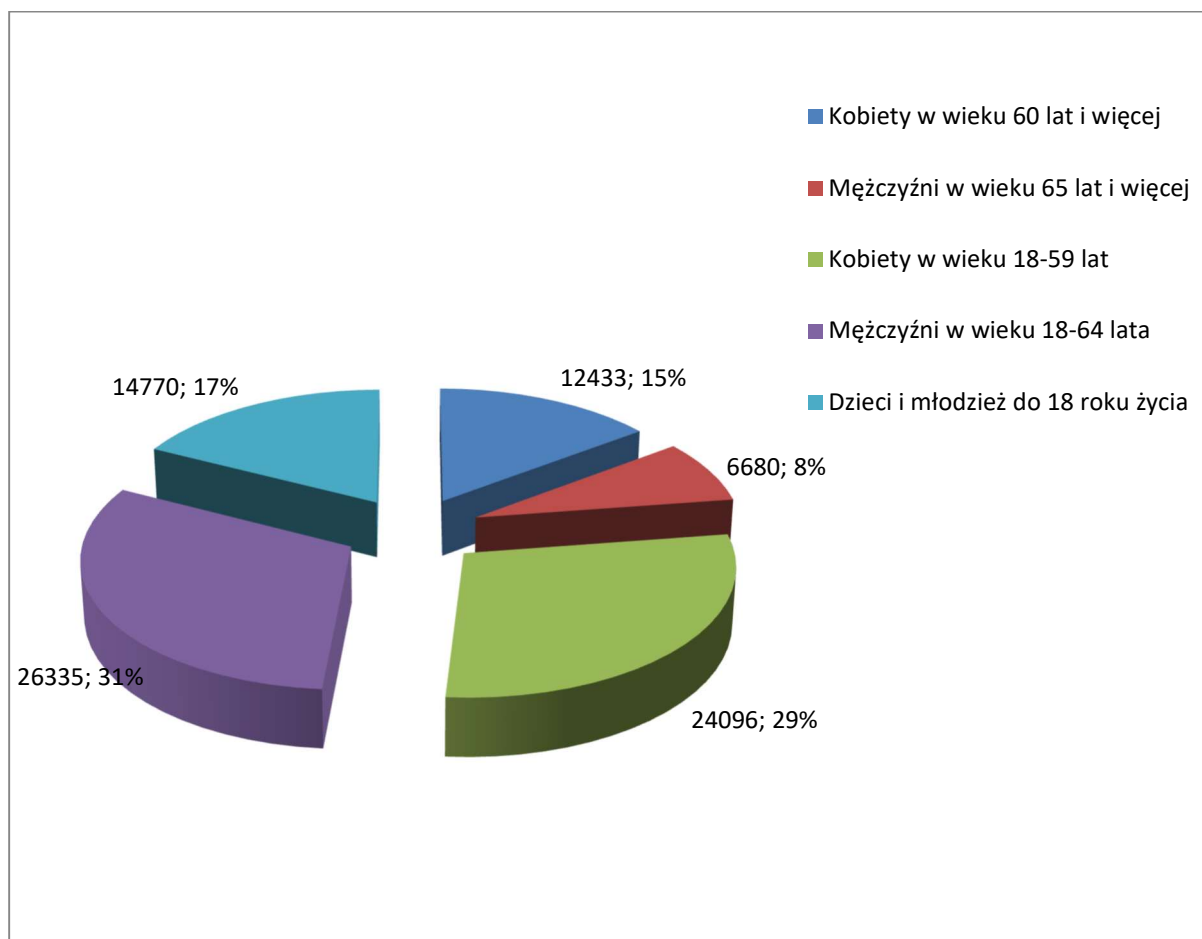
dzieci z niepełnosprawnością lub ciężką chorobą, będzie asystent rodziny, którego zadaniem będzie koordynowanie dostępnej pomocy. Ustawa ma też ułatwić dostęp do świadczeń zdrowotnych.

I. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ

1.1. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Z danych Urzędu Miasta wynika, iż na dzień 31.12.2018r. w mieście Jastrzębie-Zdrój zameldowanych na pobyt stały było 84.314 mieszkańców.

Wykres 1. Przekrój wiekowy mieszkańców miasta

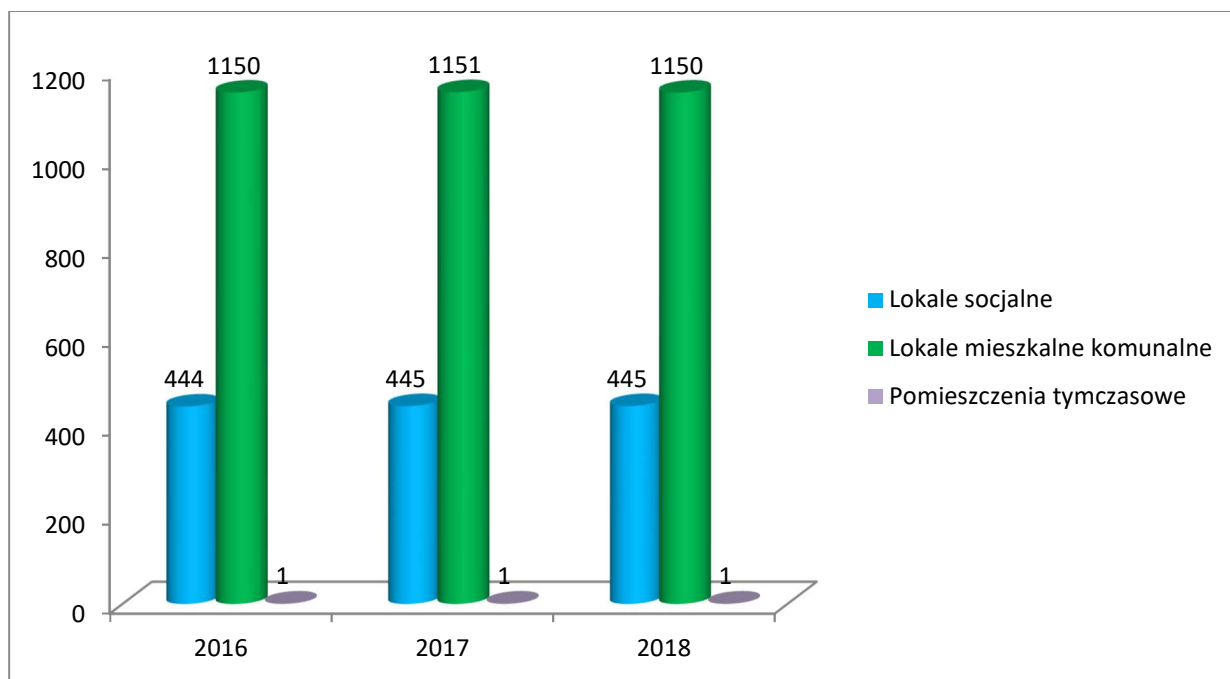
Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych udostępnionych przez Urząd Miasta Jastrzębie-Zdrój

Przekrój wiekowy mieszkańców miasta przedstawia wykres, z którego wynika, że największą grupą mieszkańców są osoby w wieku aktywności zawodowej, co stanowi silny potencjał miasta.. Natomiast 17 % mieszkańców to dzieci i młodzież do 18 roku życia.

1.2. SYTUACJA MIESZKANIOWA

Urząd Miasta Jastrzębie-Zdrój posiada do dyspozycji zasoby mieszkaniowe w postaci lokali socjalnych i komunalnych przeznaczonych dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej. Stan mieszkań socjalnych i komunalnych w poszczególnych latach przedstawia poniższy wykres

Wykres 2. Ilość lokali znajdujących się w zasobach MZN w latach 2016-2018

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych udostępnionych
przez Miejski Zarząd Nieruchomości Jastrzębie-Zdrój

Liczba mieszkań dostępnych w ramach zasobów miejskich nie jest wystarczająca dla zabezpieczenia potrzeb mieszkańców, ponieważ średni czas oczekiwania na przydział mieszkania **wynosi około 3-4 lata.**

1.3. ANALIZA POZIOMU BEZROBOCIA

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy wynika, że na terenie miasta Jastrzębie-Zdrój sukcesywnie zmniejsza się liczba osób bezrobotnych

Tabela 1. Liczba osób bezrobotnych w latach 2016-2018

Rok	2016	2017	2018
Bezrobotni ogółem*	2.537	1.851	1.487
Bezrobotni długotrwale ogółem*	1.340	980	680
Bezrobotni z prawem do zasiłku ogółem*	319	224	195
Przeciętna stopa bezrobocia na obszarze miasta Jastrzębie-Zdrój**	7,0	5,8	4,5
Liczba rodzin z problemem bezrobocia korzystających z pomocy OPS	1148	880	752

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych udostępnionych przez Powiatowy Urząd Pracy w Jastrzębiu-Zdroju oraz własnych tut. Ośrodka

*Informacje na podstawie Sprawozdania o rynku pracy MRPiPS – 01 (na koniec grudnia)

** Przeciętna stopa bezrobocia według stanu na dzień 30 czerwca, na podstawie Obwieszczenia Prezesa GUS

W skali kraju do spadku poziomu bezrobocia przyczynił się wzrost gospodarczy, który wpłynął na zwiększenie zapotrzebowania na pracę i wzrost płac. Dodatkowo, w opinii analityków, wpływ miały również: sytuacja demograficzna – starzenie się społeczeństwa i niska liczba urodzeń oraz emigracja zarobkowa.

Dobra koniunktura przełożyła się również na sytuację na lokalnym rynku pracy. W 2018 roku, w Jastrzębiu-Zdroju, w stosunku do roku 2016 liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się o ok.41%.

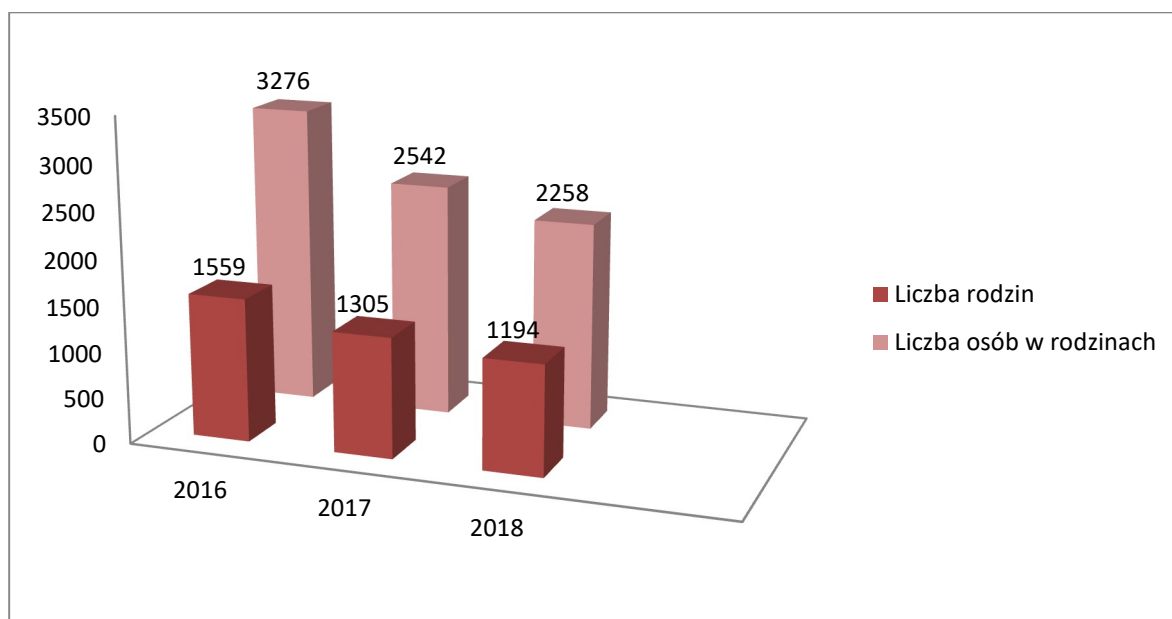
Na spadek bezrobocia wpływ mają również usługi i instrumenty rynku pracy realizowane przez urząd pracy (w tym pośrednictwo pracy oraz subsydiowanie zatrudnienia).

W 2018 roku do Urzędu Pracy w Jastrzębiu-Zdroju zgłoszonych zostało 3,5 tys. wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej. Realizacja ok. 28% z nich możliwa była dzięki finansowemu wsparciu środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego.

1.4. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Ilość rodzin objętych pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej w Jastrzębiu-Zdroju w latach 2016-2018 przedstawia wykres nr 3. W roku 2018 ze świadczeń pomocy społecznej korzystało 1.194 rodzin (2.258 osób w rodzinach), co stanowiło 1,42 % wszystkich mieszkańców Jastrzębia-Zdroju, zameldowanych na pobyt stały.

Wykres 3. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2016-2018

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych tut. Ośrodka

Tabela 2. Liczba rodzin i osób objętych pomocą Wydziału Spraw Rodzinnych i Alimentacyjnych Urzędu Miasta w Jastrzębiu-Zdroju w zakresie zasiłków rodzinnych i świadczeń alimentacyjnych w latach 2016-2018

	2016		2017		2018	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Osoby korzystające z zasiłków rodzinnych – ogółem	1736	5975	1699	5960	1661	5899
Osoby korzystające ze świadczeń alimentacyjnych – ogółem	690	2124	607	1895	498	1608
Osoby korzystające ze świadczenia „Dobry start”	0	0	0	0	7076	13575
Osoby korzystające ze świadczenia rodzicielskiego	470	1282	567	1589	501	1432
Osoby korzystające ze świadczenia wychowawczego	5496	13675	6184	16244	5820	15799
Osoby korzystające z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka	591	2181	662	2495	525	2028
Osoby korzystające z jednorazowego świadczenia z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w wys. 4.000 zł.	0	0	8	23	8	26

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych udostępnionych przez Wydział Spraw Rodzinnych i Alimentacyjnych Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój

Z analizy danych wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat liczba rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej oraz ze świadczeń rodzinnych systematycznie stopniowo maleje. W przypadku świadczenia rodzicielskiego, wychowawczego oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka po wzroście w roku 2017 następuje spadek liczby rodzin korzystających z w/w świadczeń w kolejnym roku.

Wśród rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wyodrębniono rodziny pod względem problemów najczęściej spotykanych, które zaburzają prawidłowe funkcjonowanie rodzin i znacząco przyczyniają się do powstawania negatywnych zjawisk społecznych, co obrazuje tabela 3

Tabela 3. Powody przyznania pomocy społecznej w latach 2016-2018

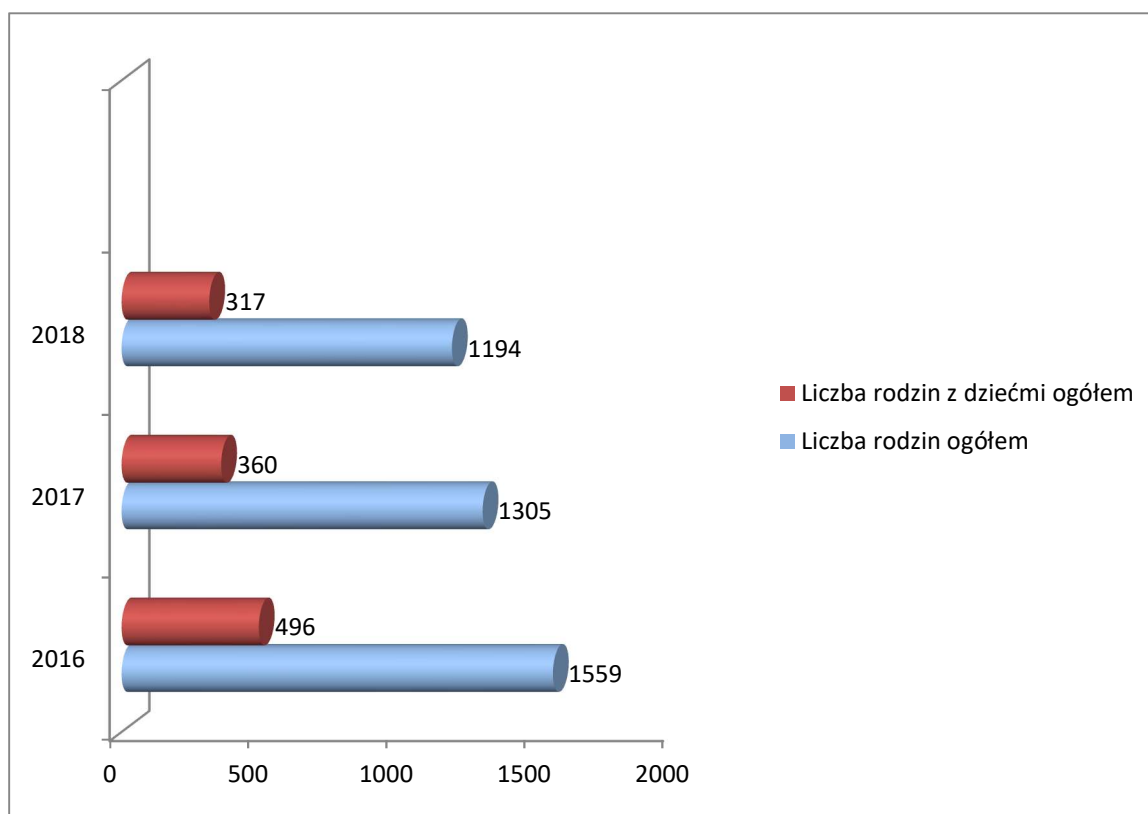
Rok	2016		2017		2018	
Nazwa problemu	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Bezrobocie	1148	2679	880	1979	752	1681
Ubóstwo	1243	2692	1034	2088	933	1837
Niepelnosprawność	473	889	450	773	413	668
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	152	181	144	146	131	135
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym:	103	539	45	259	59	293
• wielodzietność	87	484	41	246	38	233
Długotrwała lub ciężka choroba	714	1363	548	966	584	984
Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gosp. domowego w tym:	69	272	46	158	77	254
• w rodzinach niepełnych	47	155	34	99	60	186
• w rodzinach wielodzietnych	13	83	5	27	4	29
Przemoc w rodzinie	7	32	4	10	6	16
Alkoholizm	173	274	191	261	186	253
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
Narkomania	15	20	18	22	17	24
Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	32	57	14	19	20	29
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	2	4	0	0	5	9
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych tut. Ośrodka

Z analizy danych wynika, że znacząca liczba rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej boryka się z problemami wynikającymi z bezrobocia, ubóstwa oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby. Występowanie dysfunkcyjności w rodzinie często związane jest z brakiem poprawnych wzorców, co wpływa na niewłaściwe relacje rodzinne oraz brak umiejętności radzenia sobie z sytuacjami trudnymi.

Z analiz danych sprawozdawczych prowadzonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastrzębiu-Zdroju wynika, że niezbędna jest praca w zakresie wsparcia rodzin na różnych płaszczyznach. Poniższe tabele przedstawiają liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2016-2018 z wyszczególnieniem liczby posiadanych przez nich dzieci.

Wykres 4. Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy w latach 2016-2018

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych tut. Ośrodka

Tabela 4. Struktura rodzin objętych pomocą OPS z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie w latach 2016-2018

Rok	Liczba dzieci w rodzinie						
	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci	7 i więcej dzieci
2016	184	186	74	28	12	9	3
2017	137	136	50	22	7	4	4
2018	114	120	43	24	7	5	4

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych tut. Ośrodka

Rodziny dotknięte przemocą w rodzinie kierowano do Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Jastrzębiu-Zdroju. Do zadań Zespołu należy w szczególności:

- integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia liczbę założonych Niebieskich Kart, w tym założonych przez rodziny z dziećmi, a także ilość powołanych grup roboczych w latach 2016-2018.

Tabela 5. Liczba założonych Niebieskich Kart oraz powołanych grup roboczych w latach 2016-2018

Rok	Liczba Niebieskich Kart		Liczba powołanych grup roboczych
	Ogółem	Rodziny z dziećmi	
2016	269	2148	995
2017	307	174	1.072
2018	329	135	1.049

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych udostępnionych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Jastrzębiu-Zdroju

W sytuacji, gdy rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub te prawa zostają im ograniczone, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej poprzez umieszczenie go poza rodziną biologiczną.

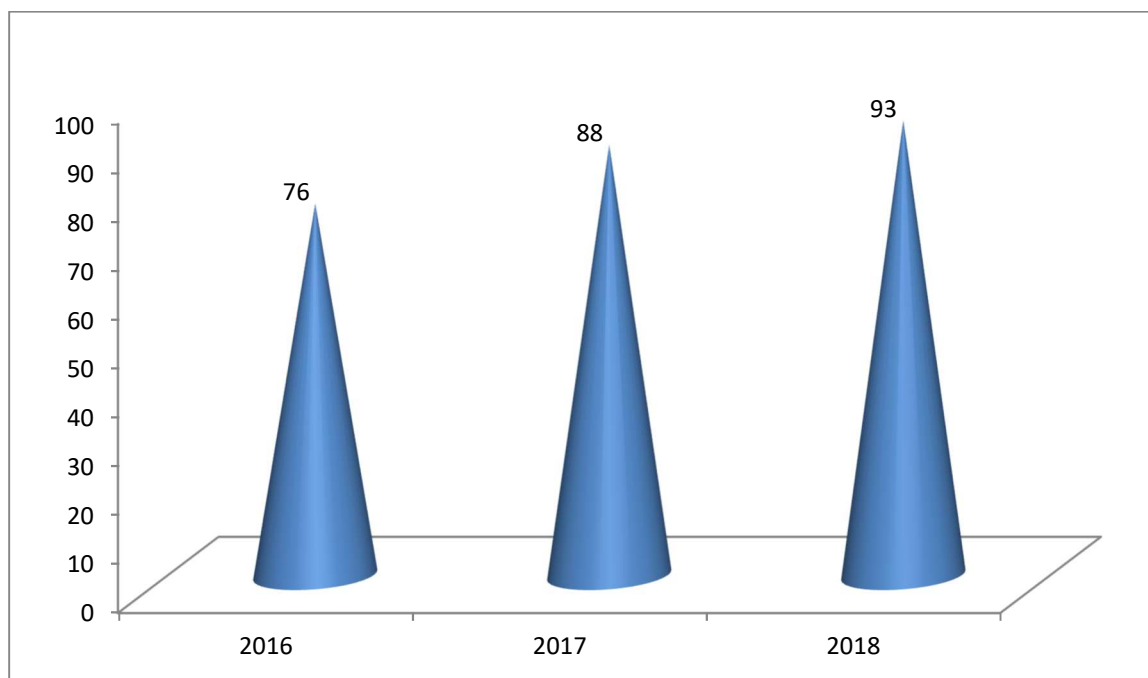
W roku 2018r. w tutejszym mieście funkcjonowało 100 rodzin zastępczych spokrewnionych (dziadkowie, rodzeństwo dziecka), w których przebywało 128 dzieci, 37 rodziny niezawodowe, w których wychowywało się 38 dzieci, 2 rodziny zastępcze zawodowe, w których wychowuje się 8 dzieci i 2 rodziny zastępcze zawodowe o charakterze pogotowia rodzinnego, w których przebywało 8 dzieci.

Łącznie na terenie Jastrzębia-Zdroju na dzień 31.12.2018r. funkcjonowało 141 rodzin zastępczych, w których umieszczonych było 182 dzieci. Rodzinna piecza zastępcza zapewnia dzieciom całodobową opiekę i wychowanie.

W roku 2018 na terenie Miasta funkcjonowała 1 placówka opiekuńczo-wychowawcza – Zespół Ognisk Wychowawczych, który w grudniu 2018r. przeszedł reorganizację tj. placówka została dostosowana do ustawowego standardu. Zgodnie z nim powstały 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze z łączną liczbą miejsc 40. W tej placówce w ciągu roku przebywało 60 dzieci.

W 2018 roku do placówki opiekuńczo-wychowawczej na terenie naszego miasta skierowano 19 dzieci. W okresie tym 15 dzieci opuściło tę placówkę: 10 z nich wróciło do rodziców, 1 zostało umieszczone w innej placówce, 1 trafiło do adopcji, 3 zostało umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

Aby zapobiegać sytuacjom, w których dzieci należy odebrać z ich naturalnego środowiska oraz aby przywrócić władzę rodzicielską rodzicom, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej rodzinie zostaje przydzielony asystent rodziny. W mieście Jastrzębie-Zdrój w 2018 roku zatrudnionych było 5 asystentów rodziny. Liczbę rodzin objętych wsparciem asystentów w latach 2016-2018 przedstawia wykres nr 5

Wykres 5. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2016-2018

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych tut. Ośrodka

Na podstawie powyższych danych statystycznych należy stwierdzić, że na przestrzeni lat 2016-2018 zauważa się stały wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy asystentów rodzin. Zaznaczyć należy, iż ilość rodzin objętych wsparciem w postaci asystenta rodziny uzależniona jest od ilości zatrudnionych asystentów. Na czas pracy asystenta z rodziną mają znaczący wpływ istniejące problemy w rodzinie i chęć zmiany swojej sytuacji. Często zdarza się, iż praca z rodziną trwa nieprzerwanie przez kilka lat lub po zakończeniu pracy z rodziną po jakimś czasie rodzina ponownie zostaje objęta w/w wsparciem. Stan ten wynika z uzależnień, bezrobocia, co warunkuje zaburzoną kondycję psycho-fizyczną i w efekcie niewydolność rodzicielską. Czasami braki w umiejętnościach pozwalających wystarczająco dobrze wypełniać funkcje rodzica spowodowane są niepełnosprawnością intelektualną, brakiem wzorców poprawnego postępowania z dzieckiem wyniesionych ze środowiska. W wielu przypadkach diagnozuje się bezradność, niechęć, komunikację przemocową, przemoc fizyczną. W kilku ostatnich latach coraz częściej do pracy z asystentem zobowiązuje Sąd na mocy postanowienia – tabela 6

Tabela 6. Rodziny korzystające z usług asystenta rodziny

	2016	2017	2018
Liczba rodzin, którym w danym roku przyznano asystenta rodziny	26	39	41
w tym: liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd do pracy z asystentem rodziny	10	27	25
Liczba rodzin, z którymi, w danym roku, asystent zakończył pracę:	25	36	39
osiągnięcie celów	8	13	10
zaprzestanie pracy przez rodzinę	4	7	9
brak efektów	8	4	7
inne np. zamiana miejsca zamieszkania, osiągnięcie pełnoletności	5	12	13

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych tut. Ośrodka

II. ZASOBY

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające to w szczególności:

- Urząd Miasta
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Powiatowy Urząd Pracy
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Sąd Rejonowy
- Komenda Miejska Policji
- Placówki oświatowe
- Organizacje pozarządowe
- Placówki służby zdrowia
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
- Zespół Ognisk Wychowawczych

III. ANALIZA SWOT

W programie dokonano analizy SWOT w obszarze wsparcia rodziny, wskazując mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, tj. czynniki wewnętrzne i zewnętrzne mające wpływ na funkcjonowanie rodzin.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny - podejmowanie działań zapobiegających umieszczeniom dzieci poza ich rodziną naturalną - zatrudnienie asystentów rodzin pozwalające na efektywne budowanie mechanizmów współpracy z rodziną i dzieckiem w środowisku naturalnym - dostępność usług opiekuńczych i specjalistycznych świadczonych dla rodzin - zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej - utworzenie mieszkań chronionych - realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie - udzielanie rodzinom wsparcia w ramach działalności przy tut. Ośrodku Punktu Interwencji Kryzysowej	- niewielka liczba ofert wsparcia ze strony organizacji pozarządowych w obszarze wspierania rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi - zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców - brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych - niewystarczająca współpraca z sądem i kuratorami - brak specjalistów psychiatrii dziecięcej
SZANSE	ZAGROŻENIA
- udzielanie rodzinom konsultacji i specjalistycznego poradnictwa (pomoc prawna, psychologiczna) - wzrost świadomości dot. korzyści z podjęcia przez rodziny współpracy w	- osłabienie więzi rodzinnych - wzrost kosztów utrzymania rodziny - zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców

wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych - kontynuowanie usług świadczonych przez asystentów rodzin (pomoc rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych) - wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę - kontynuowanie usług świadczonych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	- uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy” - brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne - długotrwały i trudno mierzalny proces przywracania rodzinie zdolności prawidłowego funkcjonowania - brak chęci współpracy i zaangażowania ze strony rodzin niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo
--	--

IV. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami programu są rodziny zamieszkałe na terenie miasta Jastrzębia-Zdroju, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz takie, które chcą współpracować na rzecz odzyskania opieki nad dziećmi.

V. REALIZATORZY PROGRAMU

Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastrzębiu-Zdroju, jako organizator pracy z rodziną oraz instytucje pracujące na rzecz wspierania rodziny.

VI. CEL GŁÓWNY

Utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej bądź jego powrót do rodziny poprzez stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych. Koordynacja dostępnej pomocy w ramach programu „Za życiem”.

VII. CELE SZCZEGÓŁOWE

Cel 1.	Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin
Zadania	1. Systematyczna diagnoza rodzin objętych pomocą OPS 2. Współpraca z instytucjami działającymi w obszarze polityki społecznej, edukacji, wymiaru sprawiedliwości
Wskaźnik/Miernik	Liczba rodzin
Cel 2.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin
Zadania	1. Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia 2. Obejmowanie dożywianiem w formie jednego gorącego posiłku wszystkich tego wymagających dzieci 3. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin wymagających wsparcia
Wskaźnik/Miernik	Liczba i forma udzielonej pomocy Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą
Cel 3.	Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym
Zadania	1. Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez pracę socjalną oraz współpracę z asystentem rodziny 2. Podejmowanie działań w celu pozostawienia dzieci w rodzinie biologicznej oraz powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej 3. Organizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia 4. Dostęp do poradnictwa specjalistycznego 5. Działania aktywizujące zawodowo, w tym uczestnictwo w pracach społecznie użytecznych 6. Podnoszenie kompetencji rodzicielskich
Wskaźnik/Miernik	Liczba rodzin objętych działaniami Liczba i rodzaj działań
Cel 4.	Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym, oraz rozwiązywanie już istniejących problemów
Zadania	1. Pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami 2. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą 3. Zapewnienie wsparcia przez asystenta rodziny 4. Dostęp do poradnictwa specjalistycznego 5. Obejmowanie dzieci opieką i wychowaniem w placówkach wsparcia dziennego 6. Zapewnienie osobom doznającym przemocy w rodzinie miejsc w mieszkaniach chronionych, kierowanie do ośrodków interwencji kryzysowej
Wskaźnik/Miernik	Liczba rodzin objętych działaniami Liczba i rodzaj działania

Cel 5.	Integracja i doskonalenie zawodowe osób zaangażowanych w działania na rzecz rodziny
Zadania	1. Rozbudowa współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rodziny 2. Zapewnienie warunków do rozwoju, podnoszenia kwalifikacji asystentów rodziny, pracowników socjalnych 2. Organizowanie superwizji dla pracowników wspierających dziecko i rodzinę 3. Organizowanie spotkań promujących dobre praktyki
Wskaźnik/Miernik	Liczba i rodzaj działania

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na Lata 2016-2018 odbywać się będzie w ramach środków budżetowych instytucji podejmującej działania oraz środków pozyskiwanych z innych źródeł.

IX. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakładanym efektem realizacji Programu jest polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka. Działania są ukierunkowane na współpracę różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji celem odbudowywania właściwych relacji rodzinnych, w tym: pozostawienia dzieci w miejscu zamieszkania, reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka do rodziny.

X. MONITOROWANIE

Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedkładanie w terminie do 31 marca każdego roku przez Prezydenta Miasta Jastrzębie-Zdrój Radzie Miasta w Jastrzębiu-Zdroju sprawozdania z realizacji Programu.